

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВІСНИК

Жовтень 2011 року

Діалоги поколінь: пам'ятати про кожного героя

юнаків та дівчат. Гарного настрою додавали «Патроничі» – молодіжний гурт Крихівецького будинку культури. Їхні запальні пісні не залишили байдужими нікого. До кінця свята кожен з його учасників почував себе учасником великого хору, репертуар якого нагадував мікс пісень воєнних часів, сучасних на народних українських пісень. Як недивно, люди, які пережили тяжкі випробування долі у концтаборах, місцях примусової праці, на фронтах, незважаючи на вік, в душі залишились молодими, енергійними. Частина з них веде активний спосіб життя, є учасниками Івано – Франківського хору ветеранів війни і праці «Фронтові друзі». Святкування завершилось врученням солодких подарунків, які надані благодійним фондом Миколи Палійчука.

Наступні зустрічі Клубу – це зустрічі – діалоги поколінь. Під час спільного обговорення минулих історичних подій, їхньої ролі в житті людей, – діти та молодь вивчають історію та утверджують історичну правду. Ми маємо обов'язок пам'ятати про жертви війни, про подвиги українських патріотів. Сьогодні ми маємо усвідомити, що коли б не було спільноЯ перемоги над окупантами нашої держави, покоління, що прийшли в життя після воєн, могли б взагалі не народитись. Не було б тоді України, як суверенної держави, не було б української нації. 12 жовтня 2011 р. працівниками БФ «Карітас Івано-Франківської УГКЦ» та дирекцією школи-інтернат №

В жовтні місяці діяльність Клубу людей похилого віку «Надвечір» розпочалась з зустрічі, присвяченій святкуванням Дня людей похилого віку. Святкова зустріч об'єднала 37 сивочолих

1 була організована екскурсія до музею «Герої Дніпра». У ній взяли участь учні школи та ветерани Великої Вітчизняної війни. Представники «Клубу людей похилого віку «Надвечір» поділилися з учнями своїми спогадами. Адже, Велика Вітчизняна війна прийшла без запрошення до кожної сім'ї, до кожного серця, залишивши незгладимий слід. Із розповідей ветеранів учні мали можливість почути історію воєнних подій, які відбувалися на теренах нашої області. Цікавим для учнів було ознайомлення з унікальними зразками техніки, зброї того часу, винахідниками, які були –українці.

Ще дві комунікаційні зустрічі відбулися на базі ЗОШ с. Маркова та с. Кричка Богородчанського р-ну Івано-Франківської обл. Молоді люди спілкувалися з учасниками бойових дій – ветеранами Великої Вітчизняної війни та воїнами УПА. Дуже цікавими

були їхні спогади. У кожного різні і водночас такі одинакові, бо кожен з них боровся за мир і звільнення країни від окупантів. Тільки окупанти були різними. Спільне святкування, що переплелось цікавими розповідями борців за незалежність, патріотичними піснями, пошануванням людей похилого віку з боку адміністрації шкільних закладів, Карітасу.

власних прикладах що треба бути патріотами своєї країни, розбудовувати її та відстоювати незалежність, і якщо потрібно, навіть ціною життя та здоров'я».

**Олег Дмитрук, Леся Чорній
БФ «Карітас Івано – Франківск УГКЦ»**

Кримський діалог

«Кримський діалог», відвідують літніх людей (представників цільової групи), які не можуть за станом здоров'я самостійно пересуватися.

У жовтні волонтерами проекту «Кримський діалог» було проведено 5 зустрічей спілкування, в яких брали участь люди похилого віку слов'янської та кримськотатарської національностей, які постраждали від тоталітарних режимів.

Незважаючи на те, що міжетнічне взаємодія є для Криму вкрай гострою і болючою проблемою, вечори спілкування пройшли в теплій та товариській обстановці. Літні люди відкрито ділилися своїми спогадами і виявилося, що в минулому є багато моментів, які їх об'єднують більше, ніж змушують напружуватися. Використовувати такий позитивний досвід було б корисно кримським політикам.

У жовтні волонтерами проекту «Кримський діалог» проводилась робота з підготовки спеціального

19 жовтня в Карітасі відбулось святкування 69 річниці ОУН-УПА. З нагоди свята працівники БФ «Карітас УГКЦ Івано-Франківськ» організували та провели урочисто-святкову зустріч, в якій взяли участь 35 осіб – набувачів «Клубу людей похилого віку». Учасники свята – представники місцевих організацій Союзу українок та Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих. Окрім святкування учасники зустрічі висловили свої побажання та пропозиції щодо планування роботи Клубу на наступний рік. Голова місцевого осередку Всеукраїнського товариства політв'язнів п. Розалія Шевчук наголосила: «Мусимо, незважаючи на свою старість та неміц частіше зустрічатись з молоддю. Мусимо їх навчити на

Постійно відбувається спілкування жертв тоталітарних режимів у клубах спілкування «Кримський діалог». Волонтери – члени клубів спілкування

семінару, який відбудеться в листопаді, спрямованого на навчання людей похилого віку, представників цільової групи, різними технологіями ефективного спілкування.

Продовжує свою роботу Клуб спілкування людей похилого віку, жертв тоталітарних режимів, в с. Литвиненкове Сімферопольського району. Створений за образом і подобою Клубу спілкування в с. Каменка, даний клуб об'єднує людей похилого віку, жертв тоталітарних режимів, які проживають у цьому селі.

Працює театральна група, що складається з людей похилого віку – жертв тоталітарних режимів; її виступи пройшли в клубах селищ Дубки, Хошкельди і Мар'їно Сімферопольського району.

Керівник проекту Антон Плаксун

Собрались вместе «работники с Востока»

Щемящим

сердцем они наблюдали за чествованием ветеранов войны, работников тыла, даже детей войны, но сами никогда не получали моральной поддержки общества. «Остарбайтер» (с немецкого – «рабочник с Востока»), так называли в Третьем рейхе людей, насильно вывезенных из стран Восточной Европы в качестве бесплатной рабочей силы. Да, они были рабами фашистской машины, но разве их вина в том, что потом другая, сталинская машина, бросила их на произвол судьбы?

14 октября участники проекта «Передвижной Клуб константиновских остарбайтеров» провели в городском краеведческом музее первое заседание Клуба. Одной из главных и самых трудных задач было пригласить на встречу самих «рабочников с Востока», ведь большинству этих людей уже под 90. Но они пришли, слушали, выступали, вступали в дискуссию. Самыми активными были два Николая – Погасий, вспоминаящий о мытарствах на Бреннерском перевале, и Закаблучный, который шестилетним мальчиком попал на работы к хозяевам под польский Перемешль. Татьяна Бабаскина и Галина Замарайкина рассказывали, что их отбирали, как лошадей, – по зубам, а потом устроили работать у бауэров, кормивших их, хоть и калорийными, но такими непривычными брюквой и шпинатом.

«Люк танка, который на нас ехал открылся и от туда вылез негр! И только тогда мы поняли, что это амиакнцы и пришел конец нашим мучениям...», – вспоминает Иван Евтехов остррабайтер и узник концлагерей.

педагоги, журналисты, пенсионеры-общественники, студенты, школьники, представители Управления соцзащиты, Совета ветеранов и даже волонтер Корпуса Мира из США. Музей для Клуба выделил комнату и оборудовал ее мебелью, компьютером и мультипроектором, которые были приобретены при поддержке немецкого Фонда «Память, ответственность и будущее».

По ходу встречи, видя, что пришло много народа (ожидали 20, пришло более 50), организаторы поменяли ее формат и превратили из круглого стола в что-то типа ток-шоу с ведущим, экспертами-историками и главными персонажами – остарбайтерами. Их рассказы иллюстрировались фото- и видеоматериалами. Лейтмотивом встречи была музыка из кинофильма «Список Шиндлера», а агитационные плакаты и

Этих людей мы как будто не замечали. Всю жизнь (не считая нескольких лет, когда Германия им давала компенсационные «марки», но и это закончилось 10 лет назад) они чувствовали себя ущербными.

Организаторы первого заседания Клуба остарбайтеров не ожидали, что на его заседание придет более 50 человек.

Одной из самых поразительных была история Ивана Евтехова. Побывав в лагерях смерти Даахау, Маутхаузен, в последние дни войны он попал в самое пекло, откуда вышли единицы, т.к. фашисты не хотели оставлять свидетелей своих зверств. Увидев, что на него едет танк, Евтехов уже прощался с жизнью. Но наступила развязка, достойная включения в фильмы и книги – из танка вылез негр (теперь, конечно, освободители-американцы называют их афроамериканцами) и его улыбка стала для Ивана Афанасьевича самым главным символом победы и свободы!

Впервые собравшись вместе, эти люди не только слушали, но и часто дополняли друг друга. Тот же Евтехов вдруг стал обсуждать с Погасием, каким был концентрационный лагерь Сан-Валентино, где им двоим, хоть и в разное время, пришлось хлебнуть горя.

Эту дискуссию увлеченно слушали историки,

фотографии отдела пропаганды немецкого руководства, на которых радостные девушки из Донбасса проходят медкомиссию и отправляются на работы в Германию, сменялись снимками лагерных бараков и измученных, исхудальных лиц.

Редко бывает удовлетворение от организации таких мероприятий, но в данном случае было «прямое попадание». Когда развозили старииков по домам, например, самая старшая «остарбайтерша» Галина Прокопьевна Замарайкина плакала и благодарила за то, что впервые в жизни о ней говорили и на таком собрании ей дали слово. Но, заметьте, организаторы сумели (что было чрезвычайно сложно) не довести старииков до слез на самой встрече. На ней им было комфортно, а молодежи интересно.

То, что это нужно самим остарбайтерам, не вызывает сомнений. Ведь одной из задач Клуба будет и решение социальных вопросов жизни этих людей. Кстати, Николай Афанасьевич Погасий уже озвучил и первые полезные дела Клуба: благодаря стараниям его организаторов он получил направление на бесплатную операцию на удаление катаракты.

Сейчас уже полным ходом идет работа по подготовке второго заседания Клуба, которое, с учетом всех замечаний и пожеланий, опять пройдет в музее, а вот следующие встречи ожидается провести в учебных заведениях. Организаторы ждут предложений от школ, лицеев и техникумов.

И еще, на встречу неожиданно пришли три человека, остарбайтерами не являющиеся, но «пуповиной» связанные с ними. Это дети константиновских остарбайтеров, родившиеся непосредственно в годы войны в Германии: Нина Авдеева, Анна Грузина, Виктор Маляр. Они тоже рассказывали волнующие истории своего появления на свет. «Мы же были молодыми», – говорили о причине появления таких детей их матери. Похоже, что надо создавать и Клуб детей остарбайтеров. Но это уже другая история.

Директор проекта «Передвижной Клуб константиновских остарбайтеров» В.Березин.

Спасибо

Никогда не думала, что это простое слово может быть таким весомым, объемным и горячим, и что принимать в свой адрес его я буду со слезами на глазах и со смешанным чувством радости и, почему-то, светлой печали. И слово же обыденное, мы говорим его автоматически много раз за день, но сегодня оно звучало по иному, как то мощнее и величественнее. Это слово - Спасибо. А говорили его мне, молодой женщине ровно восемьдесят восемь раз за эти пять минут пока все участники семинара не вышли из автобуса. И говорили не просто так, а со слезами, пожимая руки и глядя с надеждой, что видимся не в последний раз. Говорили его мне женщины и мужчины, которые прошли войну, голод, холод, унижения, и которые, к несчастью, недоласканы нашим, занятым своими властными проблемами государством. А вот теперь их обогрели, поняли, приняли и они так благодарны, что слово не могло передать все чувства. А началось все так...

Клуб для пожилых «Здоровое старение» начал свою работу в сентябре 2011 года на базе общинного центра «Мазаль тов». И так все слажено завертелось,

казалось, что такая программа проходила у нас всегда - консультации юристов и социальных работников, вечера-встреч, семейные программы, выставки, мастер-классы – все это гармонично вошло в жизнь старииков. Нам начали звонить из разных уголков города, каждый мог записать расписание занятия или предложить приехать в его ветерансскую организацию. Мы познакомились с объединениями пожилых не только в городе, но и в селах, смогли провести выездные встречи, познакомились с проблемами и радостями гериатрических центров и сельских советов. Танцы, песни, вопросы здоровья, обучение на компьютере, литературные вечера, вышивка,

изготовление одежды – молодые волонтеры не успевали за бабушками и дедушками, их интересы оказались шире, чем мы думали.

И вот мы решили не терять времени даром и пока стоят теплые дни провести выездной семинар. Запорожье – город у о-ва Хортица. Перед нами не стоял вопрос куда поехать – конечно, в лес, к реке, благо пансионат с достойными условиями у нас есть. Приглашения на семинар были разосланы в ветеранские организации, объявления повешены в местах сбора старики и... списки участников были собраны за три дня. Вот что значит дисциплина, проверенная годами, прошедшая войну и катаклизмы – люди четко и осознано составили списки тех, с кем им было бы приятно провести эти несколько дней. Актив даже собрался, чтобы обсудить программу.

В назначенный день мы выехали – 88 участников, узники гетто и концлагерей, репрессированные, переселенные, солдаты и офицеры, дети войны их внуки и дети, молодежь, слушатели Воскресной школы, которые подключились к проекту. История каждого участника уникальна, его рассказ отражает целую эпоху, части их историй – это наша жизнь, наше вчера без которого нет сегодня и завтра.

Мы выехали группами, первая из которых приняла участие в семинаре «Диалог поколений. Запорожье привлекательное». Разговор был о разном – представители Красного креста и областных территориальных центров поделились своими новыми проектами, студенты-волонтеры получили знания о работе с пожилыми людьми,

включились в диалог туристические проекты и программы, которые благодаря воспоминаниям стариков могут составить новые экскурсионные маршруты. Каждая группа участников вырабатывала свое видение привлекательного города, а результатом диалога стали идеи к новым проектам.

Вечером к нам присоединились остальные участники и по еврейской традиции мы зажгли свечи, прочитали молитвы и сели за праздничный стол встречать Субботу – песни, юмор, душевые разговоры потекли рекой и вылились в литературный вечер. За одним столом мы собрали людей разных поколений и задавали им одни и те же вопросы – о религии, искусстве, музыке, о том что важно и дорого в жизни. Насколько велико было удивление всех, что, несмотря на годы, в нас много общего, мы читаем одни книги,

смотрим в одно будущее, мы

– едины и эту идею мы перенесли и на следующий день.

«Семейный портрет на фоне эпохи» - так называлась программа первой половины дня. Эта идея родилась уже в ходе проекта – истории участников, их судьбы ложатся в литературные произведения – эссе, диалоги, монологи, биографии. Мы начали собирать эти материалы и редактировать, а напечатанные рассказы привлекут к пожилым внимание их семей и родственников, заставят детей и внуков открыть семейный альбом и узнать больше об истории своих корней. Диалог, который состоялся в течении этой программы позволил старикам излить свою душу, поделиться воспоминаниями,

рассказать молодым и друг другу давно прошедшее, но никогда не забытое.

После дневного отдыха, который бабушки и дедушки провели на природе, гуляя чудесными лесными тропами Хортицы, спускаясь к скалистым берегам Днепра, диалог продолжила программа о трагедии

Бабьего Яра. Многонациональный семинар, который собрал русских, украинцев, евреев, татар, армян, болгар, греков не мог обойти вопрос о тотальном уничтожении наций и народностей во время и после войны. Мы говорили о том, как выживали тогда, как по крохам восстанавливали свои традиции и как уберечься от бездуховности и насилия сегодня. Рецепты просты – быть толерантным к себе и близким, уважать старость и любить своих детей, передавать из поколения в поколение все самое лучшее, но не молчать о катастрофах и трудностях.

Были еще в этот день и другие встречи – диалоги, юмор, обсуждения, но вечер настал, и пора было одеть

лучшие наряды и спешить на концерт «Музыка молодости». Семинар подходил к концу, мы подвели итоги, выступили организаторы, волонтеры, и до позднего вечера под гитару и записи старых пластинок, под шум падающих листьев за окном наши участники отдыхали душой - пели, пританцовывали, наслаждались покоем. Утро подарило нам солнечный свет и не по осеннему теплую погоду, поэтому «Динамическая программа» состоялась на улице – мы учились дышать полной грудью, выполняли простые упражнения, которые помогут не только продлить молодость, но и привнесут в жизнь динамику и энергию. Хотя смотря на участников семинара, сидящихся в автобус, я не могла не отметить, что тоже хочу, когда

мне будет 80 и 90 лет выглядеть как они – на каблуках, с макияжем, с улыбкой на морщинистых лицах, а главное с искрой в глазах, с желанием, творить, узнавать, наслаждаться, бороться и не сдаваться.

И вот они эти восемьдесят восемь «Спасибо», которые слышали при расставании мои уши. Каждому из стариков хотелось отдать это слово сотни раз – не благодарите меня за организацию и уют, за теплую атмосферу и вкусную еду, за возможность общения и диалога, не благодарите меня! Это мы говорим вам Спасибо – за вашу жизнь, за преданность нам, за долгое терпение, за то, что не сдается, и вас не могут сокрушить трудности! Вам, нашим бабушкам и дедушкам, Спасибо!

Координатор проекта «Клуб для пожилых «Здоровое старение»
Запорожского Еврейского общины центра «Мазаль тов»
Минакова Катерина

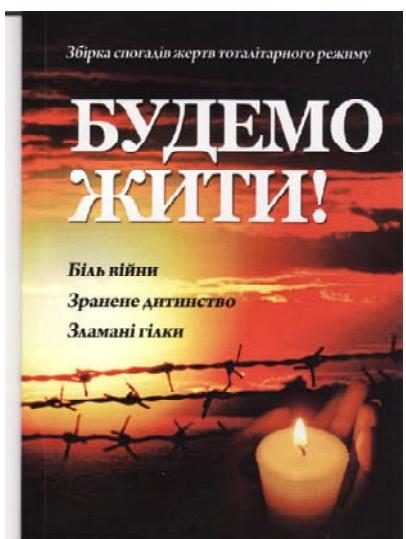
Презентація книги «Будемо жити» в м. Херсоні

У ході реалізації проекту «Зустрічі молодді з людьми, пережившими тоталітарні режими, в программах: «Денний центр», «Теплий Дім» та «Зустрічі на дому» здійснено видання брошурі «Будемо жити».

11 жовтня 2011 року в приміщенні Херсонського державного університету проводилась презентація цієї брошури - спогади людей похилого віку, що пережили тоталітарні режими.

В цю брошуру увійшли матеріали, які були зібрані студентами-волонтерами університету та учнями школ і ліцеїв міста, учасниками грантового проекту «Місце зустрічі – діалог».

В заході приймали участь учасники проекту - колишні в'язні гетто та концтаборів, репресовані сталінським режимом, та керівники громадських організацій, ЗМІ.

Присутніми була дана висока оцінка брошури, де не вигадки письменників, не сторінки з кіносценаріїв - це частинки життя людей, що живуть поряд із нами - наших батьків, наших дідусяв і бабусь...

І ось результат – сторінки цих сповідально-ширих, болючих спогадів жертв тоталітарного режиму, в'язнів гетто, дітей війни ми маємо не забувати, це треба читати і переповідати іншим. Так було. І вони вижили, вистояли, щоб твердо сказати: ТАК НЕ МАЄ БУТИ, ОТЖЕ – БУДЕМО ЖИТИ!

Керівник проекту
Олександр Вайнер

Микола Гарієвський, бувший військовополонений, учасник проекту

важкою працею і знущаннями. Повернувшись з полону після війни йому доводилося багато років мовчати аби не потрапити в немилість і переслідування від вже від своїх. Лише рік тому виконавець проекту виявив його і запросив на зустріч з такими самими в'язнями, які перебували під час війни на примусових роботах та концтаборах Німеччини.

За допомогою військомату було доведено факт його перебування в полоні, зроблено відповідні записи у військовому квитку, направлено запит до товариства «Контакти» в Берлін, яке опікується бувшими військовополоненими і надає допомогу ліками та матеріальними засобами. За короткий час він отримав необхідну допомогу.

У військоматі його повідомили, що за роки незалежності України його послідовно підвищували в званні і сьогодні він носить високе звання полковника, чим він був надзвичайно задоволений. Як розповідає сам Микола Гарієвський, лише останнім часом він відчув себе повноцінним громадянином про якого турбуються,

7 жовтня відбулась зустріч з 93-річним Миколою Гарієвським. Після смерті дружини в минулому році він проживає одиноко, зустріч відбулася в нього дома. В роки війни лейтенант артилерії попав в полон і переніс довгі місяці поневірянь по німецьких таборах в голоді і холоді, випробовувань

приділяють увагу до його минулого і теперішнього життя. Він детально розповідає про Тбліське військове училище, яке закінчив перед війною, про службу в Самборі, про раптовий напад Німеччини 22 червня, важкий, виснажливий відступ до Умані зі своїм взводом та гарматами, безлад оборони, через що він попав в оточення і у полон. Довге і непросте життя прожив кадровий офіцер, бувший військовополонений, сьогодні полковник Микола Гарієвський і лише на схилі літ він відчув турботу та увагу суспільства до себе та своєї долі.

Володимир Кухар,
**керівник проекту «Діалог –
шлях до взаєморозуміння».**

**Організатор програми
Всеукраїнська благодійна організація
«Турбота про літніх в Україні»
02100, м. Київ, вул. Бажова 2/23**

**Виконавець проекту
БФ «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ»
78018, м. Івано-Франківськ,
вул. Лесі Українки, 1**